

121485/2024/KHK

KUKHK-35928/ZP/2024-6

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.: PLa/2024/049397
ZE DNE: 04.11.2024
NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-35928/ZP/2024-6

Dle rozdělovníku

VYŘIZUJE: Mgr. Michal Brodský DiS.
ODBOR | ODDĚLENÍ: životního prostředí a zemědělství / ochrany přírody a krajiny
LINKA | MOBIL: 495 817 370
EMAIL: mbrodsky@khk.cz

DATUM: 06.12.2024

Počet listů: 7
Počet příloh: 0 / listů: 0
Počet svazků: 0
Sp. znak, sk. režim: 246.4, A10

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245/2 (dále také krajský úřad), jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody příslušný podle ust. § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a dle ust. § 75 odst. 1 písm. c), dle ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také ZOPK), rozhodl po provedeném správním řízení vedeném v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také správní řád) o žádosti podané dne 05.11.2024 společností Povodí Labe, státní podnik Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové (dále také žadatel) o povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů dle ust. § 56 ZOPK k záměru „Úpa, Trutnov – Poříčí, odstranění nánosů u EPO, ř. km 44,685 – 45,085“

t a k t o :

společnosti Povodí Labe, státní podnik Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové

se k provedení záměru „Úpa, Trutnov – Poříčí, odstranění nánosů u EPO, ř. km 44,685 – 45,085“, který bude realizován podle stejnojmenné projektové dokumentace zpracované žadatelem v červnu 2024

- I. **povoluje výjimka dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK ze zákazu zasahování do přirozeného vývoje, tj., rušení, zraňování a usmrcování a zásahu do biotopu pro druh střevle potoční (*Phoxinus phoxinus**),**

- II. povoluje výjimka dle ust. §56 odst. 1 a 2 ZOPK ze zákazu zasahování do přirozeného vývoje, tj., rušení, zraňování a usmrcování a zásahu do biotopu pro druhy: mihule potoční (*Lampetra planeri*), vranka obecná (*Cottus gobio*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*), bobr evropský (*Castor fiber*) a vydra říční (*Lutra lutra*).

Výjimka podle bodu I. a II. výroku rozhodnutí se žadateli povoluje v souladu s ust. § 56 odst. 3 ZOPK za následujících podmínek:

1. Realizace záměru bude provedena v období od 1. června do 31. srpna.
2. Před zahájením prací bude v dotčeném úseku toku proveden odlov mihulovitých a ryb a bude proveden jejich transfer na vhodná místa v toku řeky Úpy nebo potoka Ličná, která určí přítomný biologický dozor.
3. Zahájení prací bude nejméně 14 dní předem oznámeno Českému rybářskému svazu, Východočeský územní svaz Hradec Králové, Kovová 1121, 500 03 Hradec Králové, IČ: 00434141.
4. Práce v korytě vodního toku budou prováděny pouze v denní době.
5. V rámci realizace prací budou učiněna taková dostupná technická opatření, aby nedošlo ke znečištění vody v toku Úpy únikem ropných látek a jejich derivátů používaných ve strojích, které budou akci realizovat. V případě havárie techniky a úniku cizorodých látek do vodního prostředí budou učiněna opatření k zamezení jejich šíření ve vodním i terestrickém prostředí.
6. V rámci realizace záměru bude zajištěn dozor odborně způsobilou osobou (tj. pro účely tohoto rozhodnutí osobou s přírodovědeckým, biologickým, či jiným odborným vzděláním obdobného typu (dále také odborně způsobilá osoba nebo biologický dozor), který bude kontrolovat provádění prací s ohledem na minimalizaci jejich vlivu na zvláště chráněné druhy živočichů.

Na základě ust. § 56 odst. 7, resp. ust. § 5b odst. 3 písm. d) zákona byl stanoven následující způsob kontroly:

7. O činnosti a zjištěných poznatcích biologického dozoru bude zpracována písemná zpráva (včetně fotodokumentace), která bude předána orgánu ochrany přírody do 30 dnů po skončení prací a bude obsahovat údaje o zjištěných druzích zvláště chráněných živočichů, jejich počtu, údaje o případných realizovaných přenosech těchto živočichů.

Výjimka k provedení záměru se povoluje do 31. 12. 2028.

Účastníci řízení:

- ✓ Město Trutnov, Slovanské náměstí 165, 541 01 TRUTNOV
- ✓ Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 708 90 005
- ✓ Český rybářský svaz, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 004 34 141

Odůvodnění

Krajský úřad jako orgán ochrany přírody věcně a místně příslušný podle ust. § 75 odst. 1 písm. c) a ust. § 77a odst. 5 písm. o) zákona, obdržel dne 05.11.2024 žádost společnosti Povodí Labe, státní podnik Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové, o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů podle § 56 ZOPK (dále též výjimka); která byla doplněna dne 07.11.2024, **vše k realizaci záměru „Úpa, Trutnov – Poříčí, odstranění nánosů u EPO, ř. km 44,685 – 45,085“ (dále též záměr).**

Výjimka je požadována pro druhy: mihule potoční (*Lampetra planeri**), vranka obecná (*Cottus gobio*), střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*) bobr evropský (*Castor fiber*) a vydra říční (*Lutra lutra*).

Výjimka je požadována pro činnosti uvedené v ust. § 50 odst. 2 zákona, konkrétně pro:

- rušení,
- poškozování užívaných sídel a biotopu chráněných živočichů,
- nechtěné usmrcování,
- přemísťování jejich vývojových stádií nebo jimi užívaných sídel.

Předmětem záměru, pro který je povolení výjimky požadováno, je těžba nánosů, čímž žadatel plní zákonnou povinnost udržovat vodní stavby v řádném stavu a zajistit tak ochranu daného území. Realizací záměru budou dotčeny pozemky p. č. 1520/1, 1520/19, 1510/13, 1472/5, 1000 a 282/8, vše v k.ú. Poříčí u Trutnova.

Tato žádost představuje aktualizovanou verzi žádosti ze dne 23. 9. 2024 s číslem jednací KUKHK-30176/ZP/2024-1. Aktualizovat žádost bylo nutné v důsledku mimořádných povodní, které proběhly ve dnech 13. – 17. 9. 2024 a výrazně poškodily pravý břeh vodního toku Úpy. Povodně způsobily vyvalení betonové patky, rozpad původního břehového opevnění a vznik břehové nátrže.

V důsledku této situace je nyní nutné, na pravém břehu, kromě plánovaného kácení, provést také opravu betonové patky a břehového opevnění. Z důvodu zabezpečení proti pádu stromu bylo nutné rozšířit kácení, aby se předešlo možnému ohrožení osob. Tímto dochází ke změně druhu zásahu, který zahrnuje nejen kácení a prořezání křovin, ale také stavební práce spojené s opravou pravého břehu.

Žádost byla následně doplněna o informace týkající se mimořádné manipulace na klapkovém jezu na Úpě v ř. km 44,600, číslo hydrologického pořadí 1-01-01-039 s provozní hladinou 382,10 m n. m. v souvislosti s realizací předmětného záměru. Bude se jednat o snížení provozní hladiny o 110 cm na hladinu 381,00 m n. m. po dobu 4 dnů, přičemž snížený stav vody a práce v řece bude maximálně 8 hodin denně. Při snižování bude přítomná odborně

způsobilá osoba nebo biologický dozor, jejichž úkolem bude kontrola dna, slov a sběr zvláště chráněných druhů na obnaženém dně a jejich transfer na vhodná místa v toku Úpy.

Pro podobný záměr, v rámci kterého bylo také zasahováno do koryta vodního toku řeky Úpy a byly těženy sedimenty v říčních kilometrech 44,600 - 44,800 bylo zpracováno biologické hodnocení dle ust. § 67 zákona autorizovanou osobou RNDr. Františkem Bárto, Syrovátka 14, 503 27 Lhota pod Libčany, IČO: 46462601, s autorizací udělenou Ministerstvem životního prostředí 6. 5. 2010 pod č. j. 33912/ENV/10, 2291/610/10, prodloužené dne 4. 12. 2020. Krajský úřad konstatuje, že závěry z tohoto biologického hodnocení lze použít také jako podklad pro rozhodování v řízení k záměru „Úpa, Trutnov – Poříčí, odstranění nánosů u EPO, ř. km 44,685 – 45,085“.

K záměru byla také doložena nová projektová dokumentace zpracovaná žadatelem pod názvem Úpa, Trutnov – Poříčí, odstranění nánosů u EPO, ř. km 44,685 – 45,085, z června 2024 pod pořadovým číslem 3683.

V souladu s ust. § 44 odst. 1 správní řádu, bylo dnem podání žádosti zahájeno správní řízení ve věci. Tuto skutečnost krajský úřad v souladu s ust. § 44 odst. 1 správního řádu oznámil všem účastníkům řízení. Informace o zahájení správního řízení byla taktéž sdělena zapsaným spolkům ve smyslu § 70 odst. 2 zákona, které se mohly účastnit správního řízení, pokud oznámí svou účast v řízení do osmi dnů ode dne sdělení informace o jeho zahájení. Této možnosti žádný ze zapsaných spolků nevyužil.

Účastníkům řízení byla také dána možnost, v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu, vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí.

Dle ust. § 48 odst. 2 písm. ZOPK, ve znění přílohy č. III vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ust. ZOPK, je mihule potoční kriticky ohroženým druhem, ledňáček říční, bobr evropský a vydra říční silně ohroženými druhy, střevle potoční a vranka obecná ohroženými druhy zvláště chráněných živočichů, kteří jsou chráněni ve všech svých vývojových stádiích, chráněn je i jejich biotop (ust. § 50 odst. 1 ZOPK). Je zakázáno škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrctvat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia, což vyplývá z ust. § 50 odst. 2 ZOPK.

Dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK je možné povolit výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin pouze v případě převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody, kterým je v tomto případě ochrana všech výše uvedených druhů, nebo v zájmu ochrany přírody. Veřejným zájmem je také jiný naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru. U zvláště chráněných druhů živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství (zde mihule potoční a vranka obecná, ledňáček říční, bobr evropský a vydra říční), lze výjimku povolit jen tehdy, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.

Pro úplnost zde krajský úřad uvádí stručné charakteristiky jednotlivých druhů a jejich výskyt na lokalitě dle hodnocení vlivu záměru:

Střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*) je drobná kaprovitá ryba vyskytující se především v čistých, kyslíkem bohatých vodách pstruhového a lipanového pásma. Ve vegetačním období se zdržuje blízko břehů a u hladiny, v zimě pod kameny a v děrách u dna. Její nejvyhledávanější potravou jsou larvy vodního hmyzu, korýši, červi a různé druhy řas. Tření probíhá od dubna do července na mělčinách s písčitým dnem. Dle hodnocení vlivu je v úseku záměru poměrně hojná a pravidelně se vyskytující. Lze předpokládat pouze minimální ovlivnění jejího výskytu a rozmnožování posuzovaným záměrem, pokud bude proveden mimo období tření. Spočívá v dočasné změně stanovištních podmínek v části toku (dočasný zákal vodního sloupce, méně úkrytů v souvislosti s odstraněním sedimentů).

Mihule potoční (*Lampetra planeri*) je drobný strunatec, jehož výskyt je koncentrován do středních nadmořských výšek především malých vodních toků. Larvy (minohy) žijí zahrabány v jemných náplavách. Úseky toku s písčitým až štěrkovitým dnem využívají dospělé mihule jako místa pro tření. Negativními faktory ovlivňujícími vývoj populací jsou především úpravy toků při porušení migračního kontinua stavbou migračních bariér, nedodržování zůstatkového průtoku při odběru vody z toku (MVE), nadměrná obsádka rybích predátorů (pstruha obecného), dlouhodobé znečištění toků. V úseku toku dotčeného předmětným záměrem se jedinci mihule vyskytují přímo v nánosech navržených k odtěžení. Z tohoto důvodu je nezbytný odlov tohoto druhu a v průběhu realizace záměru pravidelně kontrolovat těžené sedimenty, jestli se v nich nevyskytují larvy mihulí. V případě nálezu je nezbytné tyto jedince přemístit na vhodná místa mimo prostor realizace záměru.

Vranka obecná (*Cottus gobio*) je drobná rybka, dosahující velikosti 8 - 12 cm. Žije v čistých vodách s kamenitým dnem. Pod kameny hledá úkryty, kde se vyskytuje po většinu dne. Živí se většinou larvami hmyzu a drobnými bezobratlými, které vyhledává na dně vodního toku. V řešeném nadjezí řeky Úpy nemá tento druh ideální podmínky, protože se zde nevyskytují velké kameny, které by vrankám poskytovaly vhodný úkryt. Není zde ani proudná a prokysličená voda, která tvoří optimum pro výskyt vranky. Přesto se zde jedinci tohoto druhu pravidelně vyskytují a je proto nezbytné před započítím akce provést jejich odlov a záchranný transfer.

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*) je drobný pták, vyskytující se v blízkosti stojatých i tekoucích vod. Hnízdní noru si hloubí ve strmých a vysokých březích a může být až přes 1 m dlouhá. Hnízdní dutinu pak vystýlá rybími kostmi. Jeho hlavní složkou potravy jsou drobné rybky, které loví prudkým výpadem. Kořist vyhlíží z větví stromů nad hladinou vody. Proto je pro jeho výskyt podmíněn vysokými břehy a doprovodnou břehovou vegetací. Vzhledem k tomu, že záměr bude realizován v relativně krátkém časovém horizontu a bude situován pouze do koryta řeky, bude mít na tento druh jen minimální vliv, v podobě rušení.

Bobr evropský (*Castor fiber*) je vodní savec živící se rostlinou potravou vyskytující se většinou v bezprostřední blízkosti vody. Hlavní složku jeho potravy tvoří kůra, lýko, listí a větve listnatých stromů, ze kterých preferuje zejména vrby nebo topol osiku. Patří mezi největší hlodavce a může dosahovat hmotnosti přes 20 kg. Na vodních tocích nebo menších tůních si buduje svá hnízda, neboli bobří hrady, ve kterých tráví většinu dne a shromažďuje zde také potravu. Na vodních tocích buduje také hráze, kterými zadržuje vodu a vytváří nová jezera. Má většinou noční aktivitu. Při realizaci záměru tak tento druh bude ovlivněn pouze rušením a pokud budou práce probíhat pouze v denní době, bude vliv na tento druh jen minimální.

Vydra říční (*Lutra lutra*) je savec vázaný na vodní prostředí, kde vyhledává převážnou část své potravy, kterou tvoří zejména ryby. Má především noční aktivitu, kdy loví potravu a vyhledává nová stanoviště. Mladí jedinci často migrují podél vodních toků na relativně velké vzdálenosti, kde hledají nová loviště. Hloubí si noru ve strmých březích a většinou se vyskytuje mimo civilizaci. V místě záměru se pravidelně pohybuje, což bylo doloženo pobytovými znaky. Vzhledem k tomu, že se v okolí realizace záměru často pohybují lidé i s domácími zvířaty (psi), je zde vyloučeno rozmnožování tohoto zvláště chráněného druhu. Při realizaci záměru tak tento druh bude ovlivněn pouze rušením a pokud budou práce probíhat pouze v denní době, bude vliv na tento druh jen minimální.

Z důvodu, aby předmětné druhy zvláště chráněných organismů byly provedením záměru dotčeny v minimální možné míře, stanovil krajský úřad podmínky povolení předmětné výjimky.

Nezbytné je zejména vhodné načasování provedení záměru, aby předmětní živočichové nebyli dotčeni zejména v období rozmnožování. V tomto se krajský úřad ztotožnil i se zpracovatelem přiloženého biologického hodnocení a stanovil dobu provedení záměru v období od 1 června do 31.srpna. K přímému ohrožení vajíček, nebo juvenilních stádií zvláště chráněných druhů by mohlo dojít zejména při snižování hladiny vody v nadjezí, kdy by vlivem prudkého poklesu

hladiny byla tato vývojová stádia ohrožena zejména vyschnutím, nebo uváznutím v mělké vodě, kde by na ně byl výrazně zvýšen také predanční tlak.

Aby byl minimalizován vliv pohybu techniky v korytě vodního toku na zvláště chráněné druhy ryb, bude proveden jejich odlov a záchranný transfer. Vhodná místa pro vypuštění odlovených ryb určí biologický dozor, který bude u odlovu přítomen. Důkladná prohlídka místa záměru musí být provedena také při každém snížení hladiny vody v nadjezí, kdy se v předmětném úseku mohou zvláště chráněné druhy vlivem rekolonizace znovu objevit.

Práce je nezbytné provádět pouze v denních hodinách, aby nedocházelo k rušení vydry říční a bobra evropského při vyhledávání potravy a při migraci na nové lokality.

Žadatelem bude zajištěn dozor odborně způsobilou osobou (tj. pro účely tohoto rozhodnutí osobou s přírodovědeckým, biologickým, či jiným odborným vzděláním obdobného typu), která bude v průběhu realizace záměru, tj. v průběhu těžby sedimentů, kontrolovat přítomnost zvláště chráněných druhů živočichů na lokalitě a provede v případě nutnosti, ve spolupráci se žadatelem jejich záchranný transfer. Kontrola výskytu je nezbytná hlavně u larev mihulí (minoh), jejichž výskyt byl potvrzen v organických částech sedimentu. Kontrola lokality je nezbytná při každém snížení hladiny vody, jak je uvedeno výše.

O provádění kompenzačních opatření budou průběžně vedeny záznamy, které umožní jak kontrolu provádění díla ze strany orgánů ochrany přírody, tak poskytnou i aktuální informace o biotě na lokalitě. Z tohoto důvodu bude o činnost biologického dozoru sepsána závěrečná zpráva, která bude následně předána krajskému úřadu.

Předmětný tok v dotčeném úseku je rovněž rybářským revírem. Z důvodu nutnosti ochrany zájmů Českého rybářského svazu (Východočeský územní svaz Hradec Králové, Kovová 1121, 500 03 Hradec Králové, IČ: 00434141) jako účastníka řízení bude tento žadatelem nejméně 14 dní předem informován o zahájení prací v korytě toku.

Krajský úřad se dále zabýval otázkou existence jiného uspokojivého řešení. Krajský úřad prostudováním shromážděných podkladů dospěl k závěru, že v souladu s biologickým hodnocením podle ust. § 67 odst. 1 a 3 zákona, zpracovaným k podobnému záměru v dubnu 2022 autorizovanou osobou ve smyslu zákona (zpracovatel RNDr. František Bárta), bude mít záměr, při dodržení stanovených podmínek, na zmíněné chráněné druhy a jejich biotop nevýznamný vliv, který bude navíc časově omezený a reversibilní. Krajský úřad má na základě této skutečnosti vzhledem k současným technologickým možnostem za to, že navržené řešení žadatele je dostatečně optimální a jiné uspokojivé řešení, které by šetřnější směrem k zvláště chráněným druhům s požadovanou efektivitou zajistilo realizaci záměru, neexistuje (ust. § 56 odst. 1 zákona).

Krajský úřad dále konstatuje, že vzhledem k charakteru záměru nebude ovlivněno udržení příznivého stavu předmětných druhů z hlediska ochrany, neboť záměrem bude přechodně dotčen pouze krátký úsek toku. Pro minimalizaci negativních faktorů v souvislosti s realizací záměru byly stanoveny výše uvedené podmínky, za kterých nebude významně narušena místní populace zvláště chráněných druhů. Po ukončení realizace záměru může být lokalita znovu osídlena původními zvláště chráněnými druhy.

Na základě výše uvedeného dospěl krajský úřad k závěru, že veřejný zájem na provedení záměru převažuje v tomto konkrétním případě nad zájmem ochrany přírody a výjimku dle ust. § 56 odst. 1 ZOPK lze tedy povolit.

Krajský úřad rovněž dospěl k závěru, že v tomto konkrétním případě jsou naplněny i podmínky dle ust. § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK, kdy lze výjimku povolit i pro druh chráněný podle práva Evropských společenství, neboť platí, že záměr je realizován „v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru“.

Aby rozhodnutí spolehlivě reflektovalo skutečný stav věci na místě samém (nepochybně podléhá vývoji a změnám) po celou dobu povolení výjimky, bylo časově omezeno do 31.12.2028.

Po vyhodnocení veřejného zájmu na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví osob, s přihlédnutím k dočasnosti ovlivnění přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů a jejich biotopu záměrem a kumulativnímu naplnění kritérií pro povolení výjimky ve smyslu ust. § 56 odst. 1 a 2 zákona, rozhodl krajský úřad tak, jak je uvedeno ve výroku. Nedodržení ve výroku uvedených podmínek může být důvodem ke zrušení výjimky dle ust. § 84 odst. 1 písm. c) ZOPK.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí se lze v souladu s ust. § 81 odst. 1 a § 83 odst. 1 správního řádu odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení. Odvolání se v souladu s ust. § 89 odst. 1 správního řádu podává k Ministerstvu životního prostředí České republiky, a to podáním u odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, Pivovarské nám. 1245, 500 03 Hradec Králové (ust. § 86 odst. 1 správního řádu). Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné (§ 82 odst. 1 správního řádu).

z p. Mgr. Michal Brodský DiS.
odborný referent na úseku
ochrany přírody a krajiny

Rozdělovník:

Účastníci řízení:

- ✓ Město Trutnov, Slovanské náměstí 165, 541 01 TRUTNOV
- ✓ Povodí Labe, státní podnik, Víta Nejedlého 951/8, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 708 90 005
- ✓ Český rybářský svaz, z.s., Východočeský územní svaz, Kovová 1121, 500 03 HRADEC KRÁLOVÉ, IČO: 004 34 141

*Krajský úřad ve správním řízení uvádí veškeré vědecké názvy zvláště chráněných druhů živočichů v souladu s platnou legislativou, tj. uvedené v příloze č. III. vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona